

Reg. 7

Knud Mildahl Hansen

*Nogle glimt
af det jeg husker*

©2003 Knud Mildahl Hansen

LOKALHISTORISK ARKIV
FOR
GYLLING OG OMEGN

Historie.

Hele dette her startede for 7 År siden i 1991 da jeg begyndte at komme sammen med Linda. Jeg boede i en lille lejlighed i Gylling den gang og Linda havde et hus i Oldrup. Min lejlighed var for lille og derfor flyttede jeg til Oldrup. Det var et dejlig lille hus men der var ingen plads uden omkring og det lå lige ved siden af Kristofferhjemmet som var Lindas arbejdsplads. Da så Linda holdt op på Kristofferhjemmet begyndte vi at se os om efter et andet sted. I 1994 brugte vi hele st. bededagsferien til at køre rundt på Sydfyn og se på huse og nedlagte landbrug. De var godt nok billige men det var nu heller ikke ret meget man fik for pengene. Så en dag jeg kom hjem fra arbejde viste Linda mig en annonce i ODDER AVIS. Anette Castenskiold søgte en mand til at passe have får og evt. et par hunde. Jeg kendte stedet som havde været min onkels og jeg var kommet der som dreng. Desuden kendte jeg de mennesker som havde haft stillingen før. Jeg gik straks til telefonen og talte med hende. Det var om onsdagen. Om torsdagen var vi herude og fredag var det hele på plads. Anette Castenskiold var født på Gyllingnæs i 1926. Datter af Frederik og Gudrun Castenskiold. De rejste i 1936 til København efter at den gamle hovedbygning var brændt i 1933. Hun kunne som så mange andre ikke glemme Gyllingnæs og 1961 købte hun Lysvang af min onkel Jens Sørensen. (Kendt som Jens Odder). Nogle år senere blev hun gift med den daværende direktør for Hempels Skibsmaling Børge Hansen og sammen byggede de et hus ved siden af det gamle Lysvang og kaldte hele ejendommen for Sophielund. De brugte det kun som feriested. I 1991 bliver de skilt og Anette flytter ind permanent. I 1993 får Tage Nielsen som da havde boet her og passet stedet i 30 år problemer med hjertet og kan ikke længere overkomme arbejdet. Efter en vinter med usædvanlig meget sne tør de ikke blive her længere og flytter til Odder. Vi flytter ind i juni 1994. Det var næsten som at komme hjem efter mange års udlændighed. Mit fødehjem Kronborghus ligger ca. 1 km. herfra. I mange år var det min drøm at kunne

flytter til Ørting Mose. I 1945 flytter vi til en anden ejendom i Ørting Mose som far ejede til jeg overtog den i 1961. Far og mor flytter til et lille hus længere omme i mosen. Her døde far i 1973 og mor blev boende til 1976 da hun flyttede til Odder og senere til Gellerup hvor hun døde i 1979.

Jeg havde således min skolegang først i Gyllingskov skole ved Lærer Skovbjerg og Frk. Christensen og senere i Ørting Skole ved lærerne Lykke og Hejgård. Jeg er Konfirmeret i Falling Kirke af Pastor Knudsen Ørting. Indkaldt 1952 til Jyske Dragonregiment i Randers, Itzehoe i Tyskland og hjemsendt fra Holstebro. Gift 1955 Med Kirsten Madsen fra Stangerum ved Randers. Vi fik tre børn og blev skilt i 1965. 1971 flytter jeg sammen med en færing Kirstin Johansen som boede i Odense. Det gik til 1973 hvor jeg flytter til Grønland og

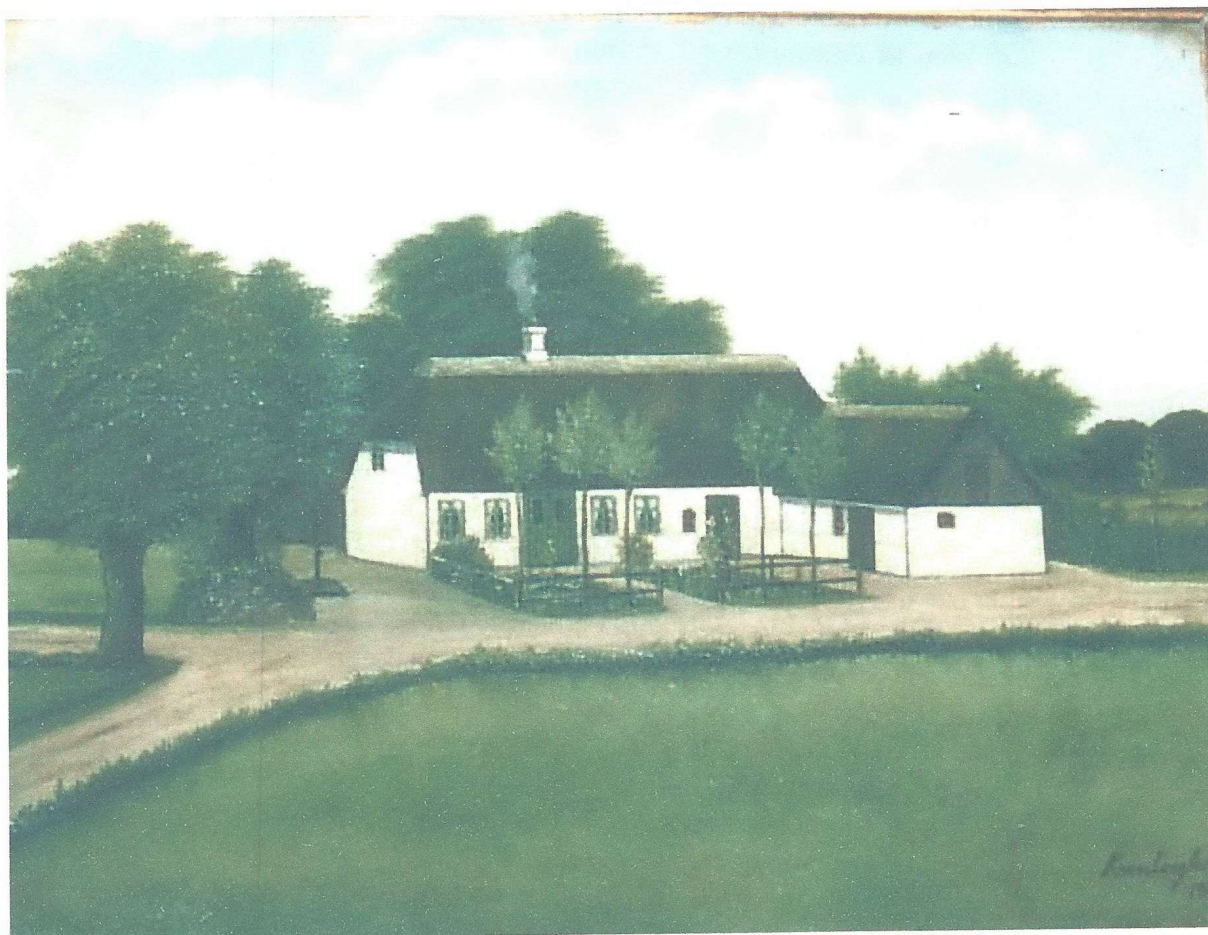

kommer sammen med en grønlandsk pige Antoinette Markussen. Vi holder mere eller mindre sammen i 10 år men de kulturelle forskelle var for store så det sivede ud. I 1985 begynder jeg at køre for Kristofferhjemmet i Oldrup hvor jeg træffer Linda men der skal alligevel gå 6 år før vi finder sammen.

Hvornår kom jeg første gang til Lysvang ?

Jeg husker det ikke. Jeg ved at tante Bine var min gudmor. Jeg var nok lige så meget her som jeg var hjemme. Onkel Jens var jæger og havde en gravhund. Der fortælles mange ting om hans jagt og det var vist ikke altid han helt overhold fredningsbestemmelserne og det kneb vist også somme tider med at respektere markskellene. Han var også tækkemand og hjemmeslagter foruden en hel masse andet. En øl og en snaps sagde han heller ikke nej til. Der fortælles om engang han

sad temmelig højt på et tag da han pludselig fik overbalance og rullede ned på jorden. Til alt held havnede han i det gamle halm og kunne lægge sig at sove branderen ud. Jeg var nu glad for at komme her. Når jeg kom sagde jeg til tante Bine: "Tante Bine jeg er sulten jeg har slet ikke fået noget siden sidst." Og så var der selvfølgelig altid lidt godt i køkkenet til mig. Der var to piger Lykke og Marguerite. De var voksne den gang ja de var så gamle så jeg kan forstå at mor har været ung sammen med dem. Lykke var forlovet. Jeg husker ikke navnet på hendes forlovede men han havde tuberkulose og kom på sanatorie . Så skulle Lykke have Leif og de blev viet på sanatoriet. Leif blev født inden manden døde og nu sad Lykke som enke med en lille dreng. Senere kom hun sammen med en som blev kaldt Stoffer men han sad i fængsel i

Kronborghus 1912

Min bror Bent blev født d. 10 maj 1945. Jeg anede ikke noget om at noget sådant var på vej. Jeg kom hjem fra skole lidt over 12 og efter at jeg havde spist gik jeg ud i haven. Jeg tror det var tid til at så ærter. Så kom far ud og spurgte om jeg ikke ville ned og lege med Lis. Det var den yngste af pigerne på Kalvsømadegården. Nu var det jo sådan at jeg altid skulle være hjemme til en bestemt tid og senest til aftenspisning så jeg cyklede pligtskyldigt hjem til aften men far sendte mig afsted igen men da havde jeg set at jordemoderen var der og jeg vidste at når hun kom havde hun altid en lille en med i tasken. Hun havde jo for ikke så længe siden været hos Thyra's Sigrun med en lille dreng. Hun havde også været hos onkel Jens og tante Bine og da havde hun haft en lille dreng med til Lykke så der var noget at tænke over. Ganske rigtigt da far kom og hentede mig havde mor fået en lille dreng. Jeg kendte ikke noget til "livets hemmeligheder" men det fandt jeg ud af efterhånden. Jeg vidste jo godt at køerne skulle til tyren for at der kunne komme kalve og soen skulle til ornen og en dag gik det bare op for mig at det måtte være det samme med mennesker. Såre enkelt.

Kalvsømadegården.

Den sidste gård er Kalvsømadegården. Den ejedes dengang af Magne og Poulina Pedersen. De havde 3 piger. Ellen, Petra og Marie Elisa (Lis). Mor havde tjent i gården da Ellen var lille. Lis var ½ år yngre end jeg og da vi var de eneste ikke skolepligtige børn i Kalvsømade var det naturligt at vi legede sammen. Det hørte næsten op da Lis begyndte i skolen og hun fik piger at lege med. Vi var en del sammen i ungdomsårene også men så kom vi fra hinanden. Jeg

blev ikke gravet særlig meget. En gang imellem kom en mand med en hestevogn og hentede et

Huset i Ørting Mose

læs sand som han selv gravede og læssede. Det var fint støbesand som faktisk ikke behøvede at harpes. Jeg kom også i en stor skole efter datidens målestok. I Gyllingskov var vi omkring 30 elever fordelt på 3 klasse. I Ørting var der 90 - 100 elever fordelt på 5 klasser hvoraf de 2 mindste klasser gik i forskolen hos en lærerinde som vi ikke havde noget at gøre med. Det var nu ikke det bare sjov at komme som ny dreng og mange ting var anderledes. Jeg fandt snart ud af at undervisningen forgik efter bøger som for længst var taget af brug i Gylling og selvfølgelig kommenterede jeg det. Her mødte jeg for første gang begrebet lokalpatroisme. Jeg skulle ikke komme og kritisere deres skole. Jeg fik nogle få venner som jeg bevarede op gennem hele skoletiden og en del af ungdomsårene men så gik jeg mine egne veje og mistede forbindelsen med dem og da vi mødtes senere var vi giftede med børn og forskelligt arbejde.

Mit store idol i skolen var Sigurd Jensen fra Bilsbæk. Han var skolens stærke dreng og den eneste som af og til tog mig i forsvar over de andre store drenge. Vort venskab holdt i mange år men til sidst gik vi hver vores vej ikke mindst fordi han giftede sig med en pige som jeg slet ikke kunne sammen med. det slog altid gnister når vi var i samme stue så det gik ikke så godt. De blev gift inden vi var på session og sessionsdagen var nok den sidste gang Sigurd og jeg var sammen. En anden var Hans Jeppesen også fra Bilsbæk. Han blev senere taxivognmand og min arbejdsgiver og kollega.

Arbejde.

Jeg har jo altid arbejdet så længe jeg kan huske. Gik med i mark og stald. Hjalp mor med bærplukning og syltning. Jeg kørte med hestene i marken før jeg begyndte i skolen og red til smeden og fik dem skoet. Jeg kunne selvfølgelig ikke selv komme op på hesten men far hjalp mig op derhjemme og smeden hjalp mig når han var færdig med at sko. Det var en naturlig ting af hverdagen. Jeg var vel 11-12 år da jeg første gang begyndte at arbejde for andre og få penge for det. Da jeg var 13 fik jeg høstarbejde hos Rasmus Sørensen i Møllegården Ørting. Jeg havde forinden været en uge hos Børge i Ellelund men det var nu bedre at være i

blevet gode venner med lærlingene. De prøvede at lære mig at smede. Det var på en måde et ret begivenhedsløst år. Jeg kom en del til bal på Ejer Bavnehøj men det var mest unge fra andre byer som kom der. Jeg kom en del til skomagerens som også havde en tobaksforretning. Han havde en datter Oda på 14 år som jeg blev ret gode venner med. Vi var på julekort i nogle år indtil jeg blev gift så mente hun at nu måtte det høre op.

Tove

Det var i sommeren 50 jeg traf Tove første gang. Jeg tjente i Ørting Tregård hos Jens Vestergaard. Jeg var kommet i et sjak i Odder og tilbragte de fleste af mine aftener på gaden i Odder. Vi var 6-8 stykker. Det meste af tiden jagtede vi piger og der var nok som gerne lod sig jage. Jeg var mest

sammen Henning Kristensen. Han havde 2 søstre Erna og Ella. På et tidspunkt begyndte han at komme sammen Ellen og hun havde en søster Tove som jeg så kom sammen med. Jeg fandt ud af at de var 7 søstre. Vi morede os godt sammen men så lavede Henning en dumhed på gården hvor han tjente og måtte forlade pladsen. Han kom senere til Jensgården i Gyllingskov. Forholdet mellem ham og Ellen gik forbi og efterhånden ebbede det ud med Tove og mig også. Der gik nu 2 år inden vi mødtes igen til fjerkræudstilling på Centralhotellet. Der mødte jeg også hendes søster Åse. Nå Tove tog med mig hjem da jeg skulle hjem og spise og så tog vi til Odder igen og blev enige om at mødes igen. Jeg skulle ind som soldat og møde i Randers d. 11. november. Inden den tid var vi forlovede (med sølvring) og vore forældre var blevet præsenteret for hinanden så det var meget officielt og det var jo helt i orden. En soldat skal jo helst have en pige der venter på ham derhjemme. Tove var på landmandshotellet den vinter og om foråret kom hun til Bjørnkær i Hou. Jeg fortalte hende at jeg havde meldt mig til tysklandseskadronen og det blev hun temmelig sur over. I tiden derefter undrede det mig at hun aldrig havde fri i weekenderne. Jeg var flere gange hjemme på orlov uden at se hende eller vi mødtes kun ganske kort. I påsken var vi sammen en eftermiddag så tog hun afsted igen for at tage på arbejde. Jeg trøstede mig så med Åse. Vi mødtes så igen til Ellens bryllup og også her var det kun et flygtigt møde. Dagen efter gav hendes mor mig besked om at det var

Harzen. Jeg kender ikke nogen som benyttede sig af det. Vi skulle selv betale for opholdet og det var ikke nemt at spare op af en soldaterløn. Vi var på flere store øvelser. Vi havde 14 dage i Hohne camp. Et skarpskydningsområde på Lüneburg hede. Vi startede med dagen før at lade vognene fuldt krigsmæssigt med skarp ammunition og sætte vagt ved dem med skarpt i gevæerne. Derefter læssede vi på et tog og kørte til Hohne station hvor vi udladede og kørte til lejren og blev indkvarteret stadig med skarp ammunition. Nu kørte vi i 10 dage ud til et skydeterræn og havde forskellige skarpskydningsøvelser og først bagefter fortæller kaptajnløjtnanten os at det var ulovligt og at han risikerede at blive degraderet hvis der var sket et uheld. I al den tid var der ikke eet skud som gik af i utide. 3 uger senere var vi på en øvelse med løst og havde 2 vådeskud heldigvis ikke alvorlige. Det var den mindeværdige øvelse "iscreme". Det var frost 5-6° og lidt sne. Vi havde fået nogle canadiske telte med en lille ovn og et skorstensrør så vi kunne fyre med det resultat at jorden inde i teltet begyndte at tø. De fleste af os havde lagt granris i bunden af teltet og havde ikke nogen problemer men et enkelt telt havde ikke tænkt så langt og de vadede rundt som i "iscreme". Senere var vi med på forårsmanøvren i Thy. "Øvelse Thyland" som på grund af regn sne og sjap blev omdøbt til "øvelse Thyvand". Det var en temmelig våd omgang men vi foretrak det frem for kasernelivet. Når vi havde været hjemme en uges tid og fået vores udrustning gjort ren længtes vi efter den næste øvelse. Midt i marts rejste vi til Holstebro hvorfra vi blev hjemsendt i april. Nu begyndte det civile liv igen og jeg skulle hjem til Kirsten.

Jeg møder Kirsten.

Det var en underlig dag da jeg traf Kirsten første gang. Jeg var soldat i Randers og havde været indkaldt i 10 måneder. Min forlovelse med Tove var definitivt slut. Det var på den såkaldte "frilørdag" i Randers. En slags byfest med tivoli cirkus og alt hvad der ellers hører sig til. Landbougdommen kom til byen dels for at handle og dels for at more sig. Det var almindelig fridag på landet. Jeg havde gået og dasket rundt det meste af eftermiddagen og om aftenen gik jeg så op til bal på Hotel Jylland. Jeg traf en af mine kammerater og vi slog os sammen. Vi havde begge to brugt næsten de sidste penge til billetten. Der var de sædvanlige piger som man altid traf på Jylland men også en del fremmede. Det var landbopiger og jeg fik kik på et par som tydeligvis var søstre. Jeg forsøgte at komme til at danse med en ældste men hun havde tilsyneladende lovet noget andet. (det viste sig senere at hun af princip ikke dansede med soldater.) Så kunne jeg jo også danse med den yngste. Vi dansede sammen flere gange. I pausen var der en negersangerinde på scenen men hende gad min kammerat og jeg ikke stå og høre på så vi gik ind i restaurationen. Vi lagde vore småpenge sammen og fik en citronvand til deling. Efter pausen dansede jeg igen med pigen men hun ville ikke danse sidste dans med mig. Ballet sluttede kl.24 men vi syntes med nattegn til kl. 2 var det for tidligt at tage hjem så vi gik op på Centralhotellet men der var fuldt hus. Blandt dem som stod og ventede på at komme ind var søstrene fra "Jylland" og jeg smilede til den yngste. De var nu sammen men en lang fyr og jeg spekulerede på hvem det kunne være men det var nok den ældstes kæreste. Nå vi opgav at komme ind og da vi gik fulgte jeg med den yngste pige. Hun fortalte mig at hun hed Kirsten og boede i Stangerum og nu skulle hun med rutebilen hjem. Den anden pige var hendes søster og fyren var hendes broder. Vi fik tiden til rutebilens afgang til at gå med at sige godnat og aftalte at mødes igen 14 dage efter. Det gik nu lidt anderledes. Dagen efter rejste vi på Efterårsmanøvre i 10 dage. Så skulle vi være hjemme i ca. 14 dage og derefter til Tyskland. Forinden skulle vi have afviklet en 4 dages orlov. Nu traf det sig imidlertid sådan at jeg havde et lille mellemværende med regimentet så jeg blev bevilliget et lille ophold i gitterly. Jeg ville gerne have min orlov og jeg ville også gerne møde Kirsten. Jeg

klogere. Kæden var slidt op og den ville ikke kunne klare en tur på 75 km. Jeg fandt frem til en cykelsmed som arbejdede om aftenen og fik lavet en midlertidig reparation. Nu var klokken blevet så mange at jeg lige så godt kunne køre om på Rutebilstationen og kikke efter hende men hun kom jo nok ikke. Men det gjorde hun. Sød og frisk steg hun ud af bussen og vi gik i biografen og havde det dejligt til hun skulle med sidste tog hjem. Vi havde aftalt at hun skulle med til afskedsfesten inden vi rejste til Tyskland

Jeg lejede en motorcykel og hentede hende i hendes hjem på Stangerum mark. Det blev en ganske vellykket aften. Efter festen kørte jeg hende hjem igen og dagen efter rejste eskadronen til Tyskland. Det var efter eget ønske at jeg var med i tysklandseskadronen. Vi havde 6 gode måneder ved det danske kommando i Tyskland. Kommer til Holstebro i marts hvorfra vi hjemsendes 16 april. Kirsten havde om vinteren tjent på en gård i Øster Tørslev. Nu havde vi fundet en plads på samme gård og 1. maj rejste vi til Trige. Det blev en tid på godt og ondt. Konen på gården var ikke meget for at have et forlovet par og brød sig absolut ikke om at vi tilbragte de fleste nætter sammen. Vi blev der til november og rejste så til Århus hvor jeg havde fået arbejde som medhjælper hos en fragtmand til København. Vi kørte 3 ture om ugen via Grenå - Hundested. Det var hårdt arbejde og lange dage men efter en måned fandt vognmanden ud af han kunne klare sig uden mig. Jeg var nu arbejdsløs. Kirsten havde en halvdagsplads hos en lægefamilie på Skovvangsvej. Jeg havde været i fagforeningen som landarbejder indtil november hvor jeg skifter til Chaufførernes. Jeg havde ikke opnået fuld accennitet og de første 2 måneder fik jeg 48 kr. om ugen i understøttelse. Derefter blev jeg "fuldt nydende" medlem og steg til 72 kr. Det var godt vi var så unge og ikke havde ansvar for andre end os selv. Jeg havde en del løst arbejde med forskellige ting den vinter men i det lange løb var situationen uholdbar. Vi boede først på 2 værelser på Nordvestpassagen hvor vi ikke måtte bo da vi ikke var gift. Det var umoralsk. Senere da vi blev gift flyttede vi til Risskov på et meget lille tagværelse hvor vi havde udsigt til Samsø hvis vi stod op på en stol. Her måtte vi ikke bo fordi vi var gift og værelset var registreret som ungdomsbolig. En tid med problemer og paradokser. Men vi var unge og forelskede.

Kirsten på Horten station

Vi blev gift i Gylling kirke den 19 februar 1955. Mine forældre holdt brylluppet. Vi fik ingen bryllupsrejse. Men jeg var blevet fyret fra mit arbejde som motorbud få dage forinden og fik ikke mere arbejde den vinter. Da foråret kom fandt vi ud af at nu skulle der ske noget lige meget hvad. Vi så en annonce i avisen om nogen som søgte et ægtepar til Norge. Konen skulle lave mad til 10 - 12 personer. Vi søgte og fik stillingen. Den 24 maj rejste vi til Norge

På Sem.

Vi rejste fra Frederikshavn med MS. "Vistula". Gik i land med lods båden i Horten. Det sparede

en eller flere vogne er løbet af sporet. Når vi kom hjem skulle vognene hales op i toppen af laden med et spil. Spillet var faktisk det eneste som fungerede perfekt men broen var lige så elendig som alt andet. Kort sagt vi kunne ikke tjene en dagløn og grejet var livsfarligt at arbejde med. Der var heller ikke folk nok. Der var blevet lovet Kirsten at der skulle være 10-12 mand men vi var kun 6. Senere kom der 2 mere. Kirsten fik 2 kr. om dagen pr. mand så det var jo heller ikke rigtig den løn som hun var blevet lovet. Nå Kirsten havde fundet sit gode humør igen og vi tog det i stiv arm. Det kunne måske blive bedre. 4 af mændene tabte imidlertid tålmodigheden og fik andet arbejde i Østfold

Jeg kunne desværre ikke tage med da jeg jo måtte tage hensyn til Kirsten så jeg blev. Kirsten ville ikke under nogen omstændigheder rejse hjem. Det ville jo være et nederlag så vi valgte at blive og få det bedste ud af det. Jeg havde mange gange tænkt på Sundland i Stokke. Et savværk og torvstrøfabrik som ca. 10 km. derfra. Jeg var kommet der en del første gang jeg var i Norge i 50-51. Jeg kendte også deres barak og vidste at der kunne vi ikke være fordi den bestod af 2 6 mandsrum med en dagligstue imellem. På en cykeltur kom vi forbi og så at de havde bygget en ny administrationsbygning og indkvartering og den gamle barak stod tom. Vi fandt ud af at det var enmandsværelser og fik en snak med formanden og ejeren.

Den 1. juli flyttede vi ind. Jeg skulle arbejde på fabrikken ved presseren og Kirsten skulle arbejde på mosen med at hænge tørvene til tørre på træde. (Hesjer).

På Sundland.

Sundland Sag- høvleri og torvstrøfabrik var en stor arbejdsplads. Hovedvirksomheden var savværket og høvleriet. Tørvestrøelsen var i sagens natur sæsonarbejde. Da vi kom var vi 7 danske i barakken. Desuden var der 2 danske som jeg kendte fra tidligere på savværket. Vi fik ordnede forhold og Kirsten faldt godt ind i rytmen. Det var en meget varm sommer med temperaturer omkring 30° C. og for det meste vindstille. Det var ulideligt at arbejde på mosen så de fandt ud af at det var bedre at starte kl. 4 om morgenen og så holde til middag og Kirsten fulgte trop med dem. Da jeg arbejdede på fabrikken var jeg nødt til at køre normal arbejdstid men vi var jo også i skygge. Det var støvet og beskidt arbejde men vi havde gode badefaciliteter. Vi havde også et godt kammeratskab. Det var en ældre kone som lavede mad. Det var sådan så som så. Hun havde en tilbøjelighed til at bruge rigeligt fedtstof men stort set levede vi godt. Vi var unge sammen med de andre unge. Festede sammen med dem tog til bal og hvad nu ellers unge mennesker gør.

Jeg begyndte som bagmand ved presseren med en norsk pressemeister. vi var sammen i ca. 3 uger da han fik andet arbejde og jeg kom på den anden side som pressemeister. Der blev jeg i 4 sæsoner. vi var 2 mand ved presseren 1 ved båndet samt en stor dreng som sømmede rammer sammen og klippede ståltråd til ballerne.

En speciel oplevelse var københavnerne. Hvor de egentlig kom fra fandt vi aldrig ud. De dukkede pludselig op en dag og kom i arbejde. Nu var arbejde for dem noget som andre mennesker snakkede om men så vidt mulig ikke noget som skulle overgå dem. Det kunne måske være gået hvis de skulle have arbejdet sammen med andre men jeg fik den ene på fabrikken og den anden kom på tranportholdet. Det gik ikke og da jeg fandt ud af at han saboterede arbejdet gik jeg til formanden. Den følgende søndag mærkede vi en mærkelig lugt på gangen i barakken og da vi gik efter lugten fandt vi ud af der havde været tændt bål på deres værelse. Heldigvis var der ikke rigtig kommet ild i det. Vi så dem aldrig mere men en tid efter fortalte formanden at lensmanden havde været hos chefen og fortalte at de var blevet anholdt og spurgte om han ville betale for deres hjemrejse. Han svarede at de kunne komme og betale for brandskade på værelset.

fremmede i dobbelt forstand og blev vist betragtet som lidt til en side fordi vi var flyttet ind i det gamle hus. Nu havde vi fået en lille pige og efterhånden kom alle nabokonerne for at de hende Et særligt nært forhold fik vi til Anders og Guldborg Kristensen som boede lige ovenfor os. De blev gudforældre til Ellen Marie. Hans og Dagmar Hansen Kleppan fik vi også en del sammen med og ikke mindst et par af deres børn hvoraf de havde 8. Harald som var 18 og Eva som var 15 kom ret ofte på besøg. Især en vinter kom Harald næsten en gang om ugen hvor vi så sad og hyggede os. Jeg kom tilbage på Sundland og blev der sommeren over. Kirsten havde en barndomsveninde som hun snakkede meget om . Hun var begyndt på Ranum seminarium og vi blev enige om at hun kunne komme og besøge os i sommerferien. Hun kom og jeg skaffede hende 5 ugers arbejde på Sundland. Hun overtog Kirstens gamle arbejde med at hesje tørv. Hun kom 4 somre i træk men den sidste sommer arbejde hun ikke for da ventede vi Anders. Han blev født den 17. august 1959.

Jeg arbejdede 4 sæsoner på Sundland og et år blev jeg på savværket om vinteren. Et år var jeg 3 måneder på mejeriet og kogte kartofler. Bønderne kom med hele vognlæs som vi dampkogte. De blev lavet til ensilage og brugt som foder. Det var mens jeg var der at jeg hævede 500 kr. af min tantieme og tog til Sandefjord og købte en Singer håndsymbaskine til Kirsten. Det var meningen at hun skulle have den i julegave men jeg kunne selvfølgelig ikke holde min mund så hun fik den nogle dage før jul og gik straks i gang med at sy en kjole til Ellen Marie. Jeg blev færdig på mejeriet til jul og gik så ledig vinteren over indtil jeg kunne begynde på Sundland hvor jeg så var i 1½ år. Derefter gik jeg ledig ca. 1 måned til efter jul og blev så sendt på et beskæftigelsesarbejde for amtet. Der var jeg de ½ år hvor jeg lærte at håndtere sprængstoffer. senere det år kom jeg på Råstad savværk hvor jeg var et år. Efter en periode med lidt skiftende arbejde kom jeg på Sem tøndefabrik hvor jeg var til vi rejste tilbage til Danmark. Vi blev boende i det lille hus på Kleppan i næsten 6 år. Så fik vi vel nærmest et anfald af hjemve. Der var fødselsdage bryllupper barnedåb og meget andet som vi ikke kunne være med til og til sidst tog vi beslutningen at rejse tilbage. Hvor har vi bittert fortrudt det siden hen.

I februar 1957 rejste vi hjem til mine forældres sølvbryllup. Ellen Marie var dengang 9 måneder og vi bestemte os til ikke at tage barnevognen med men rejse med hende i lammeskindsposen. Da vi kom til Oslo med toget og skulle have en taxa til havnen, vi skulle rejse med "Kronprins Olav"; var der en lang kø og det var hundekoldt så det så ikke særlig spændende ud men inden vi fik os stillet op bagest i køen havde den mand som fordelte kørslen anbragt os forrest i køen og vi fik den første vogn. Sådant fungerer taxakørsel i Norge. Ombord blev vi også godt behandlet og kahytsdamen hjalp os med alt vi bad om.

Mosen.

1 maj 1961 overtog vi fårs og mors ejendom i Ørting mose. Vi fik den på "lempelige vilkår." Fik den nærmest foræret. Ingen kontant udbetaling men et rentefrit lån til min far på 5000,00 kr. som skulle afdrags på 2 årlige terminer. Det berettigede vist far til at bestemme hvordan ejendommen skulle drives. Han gjorde en stor del af arbejdet når jeg ikke var hjemme. Jeg havde fået arbejde på Christianslund teglværk. Det var jo også fint men specielt Kirsten kunne ikke tage at de bare kom og begyndte på et arbejde uden så meget som at komme ind og hilse inden de begyndte. Det var selvfølgelig uholdbart i længden. Jeg havde nu skiftet arbejde og arbejdede ved firmaet Aagaard & Sørensen. Vi lavede fjernvarme sammen med Ladegaard og Co. I begyndelsen arbejdede jeg i Odder men senere kom jeg med et hold til Hadsten og det medførte at jeg skulle op kl 5 om morgenen for at malke inden jeg mødte i Odder kl 6³⁰. Jeg var så hjemme ved sekstiden om aftenen og skulle i gang med malkningen igen. Kirsten blev

Jeg var dengang flyttet til Højes Riis Mellem Stenstrup og Kværndrup og boede hos Kaj Westerholm Som havde 3 børn. Den ældste Otto var med os på denne tur.

Kisse.

Efter at Kirsten og jeg gik fra hinanden Gik verden under for mig. Jeg flyttede fra Nonnebogården op på Sanderumgård og senere til Glorup. Herfra kom jeg en tid på Svendborg sygehus. Jeg var blevet kendt med en pige som var i samme situation og kom en del sammen med hende. Jeg boede i Svendborg vinteren 65-66 og arbejdede på skibsværftet. Det var ikke rigtig en tilværelse for mig. Jeg brugte for meget tid på værtshusene. Til Maj rejste jeg ud på en gård i Gudbjerg og var der et år. I den tid fik jeg nogenlunde hold på mig selv og 1. maj 67 flyttede jeg i en lille lejlighed i Gudbjerg by og fik arbejde ved kommunen. Jeg kom ikke godt ud af det med vejmanden og efter

et par måneder fik jeg arbejde som chauffør ved Stenstrup-Lunde andels foderstofforening. Det var et godt arbejde. Jeg kørte foderstoffer ud til landmændene og i den tid lærte jeg at håndtere en lastbil på små veje og snævre gårdspladser. Jeg var der i 2½ år og fik lyst til at prøve noget nyt og søgte til Odense og senere til Fyens Brøndboring. I den tid begyndte jeg at komme i onsdagsklubben i Odense og fik øje på en lille spinkel pige som jeg godt kunne tænke mig at komme til at kende nærmere.

Der viste sig at være det problem at hun var gift og havde 4 børn. Vi blev gode venner og efterhånden mere end det. Hun blev skilt og jeg flyttede ind hos hende. De tre af hendes børn var voksne. Drengen Terge var 20 En pige Sigga 18 Og Birgit 15. Emmy var 4 Og så var der Siggas Pige Jeanette på knapt et år. Jeg vidste ikke hvad det var jeg gav mig i kast med.

Det viste sig at de store børn var med i et mere eller mindre kriminelt miljø smårapserier og biltyveri. Vi havde åbent hus for både dem og deres venner og vore døre var aldrig låst. Vi vidste aldrig hvor mange mennesker der var i huset når vi stod op om morgenen. Jeg prøvede at få lidt styr på dem med vejledning eller en skideballe engang imellem.

Jeg blev kun i huset i 3 år og kunne ikke hjælpe dem længere men siden har jeg dog fået et par tilkendegivelser af at min påvirkning har hjulpet dem. Terge fik jeg ind ved Fyens Brøndboring hvor jeg arbejdede på den tid. Han blev der i flere år. En anden af de unge blev anbragt på ungdomsfængslet Bråskovsgård hvor vi besøgte ham nogle gange og tog ham med hjem når han havde udgangstilladelse. En dag fik jeg et brev fra kriminalforsorgen hvor de skrev at han nu kunne løslades og han havde bedt om at få mig som tilsynsværge hvis jeg ville påtage mig dette. Jeg sagde ja og har aldrig haft grund til at fortryde det. Han begyndte at komme sammen med alle tiders pige med ben i næsen. Hun sagde simpelthen til ham at han kunne vælge mellem hende eller kriminaliteten. Han valgte hende og blev vinduespudder.

Sigga førte en ret omtumlet tilværelse. Ind og ud af ægteskaber. Ingen af dem fold men hun har klaret sig og prøvet lidt af hvert. Hun ønskede at blive mekaniker. Jeg hjalp hende til et

i Grønland. Planerne blev ændret et par gange. Først var det meningen vi skulle rejste over Island til Narsarsuaq og videre til Frederikshåb. Det blev ændret til Søndre Strømfjord og med helikopter til Godthåb. Herfra skulle vi med Kununguak til Frederikshåb. På grund af store mængder storis som kommer ned langs østkysten rundt kap Farvel og af strømmene føres op i Davis strædet kunne der ikke sejles på det sydlige af vestkysten det år. Kununguak kom nordfra til Godthåb og gik nordpå igen og Disko lå isfast i Frederikshåb. Samtidig satte det ind med tæt tåge så flyvning var umulig så vi fik 10 dages "ferie" i Godthåb. Ferie og ferie det kan godt diskuteres. Vi kunne ikke forlade hotellet uden at sige hvor vi gik hen da der med kort varsel kunne blive kaldt ud til flyvning hvilket også skete flere gange om dagen. Der var ikke andet at lave end vente og spille kort. Til sidst kom vi da af sted til Frederikshåb. På mange måder et skønt sted men med det mest lunefulde sure klima på hele kysten. Vi havde et par dage med tåge så tæt og kold at man næsten kunne skære trin i den. Lige meget hvor meget tøj vi tog på så isnede det igennem. Nogle dage senere gik vi ude på sletten i strålende solskin og blev overfaldet af fluer i store sværme. Det var til at blive skør af. Til andre tider oplevede vi stille sommeraftener med næsten midnatssol. Vi var i Frederikshåb i ca. 3 uger hvorefter vi rejste til Narssaq. Vi fløj til Julianehåb og derfra med en fiskekutter til Narssaq hvor vi havde den mest vidunderlige sommer. Narssaq kaldes også Grønlands smørhul som den ligger langt inde i fjorden og i læ af fjeldene på alle sider. Vi var der 1 måned hvorefter vi sejlede til Julianehåb de sidste 3 uger. Hjemrejse med kystbånd til Narsarsuaq herfra med fly via Island til Kastrup videre med fly til Beldringe. Det gik lidt anderledes. Vi ankom til Narsarsuaq sidst på eftermiddagen tidsnok til en fjeldtur i den højeste bevoksning jeg nogensinde har set i Grønland. Næsten en skov ca. 2 meter høje pilebuske. Planen var at vi skulle flyve til Island næste dag kl. 10 med et fly som kom fra Sdr. strømfjord. Det var forsinket på grund af tåge og lavthængende skyer. På et tidspunkt fik vi at vide at hvis det ikke var landet inden for et kvarter måtte det returnere til Sdr. Strømfjord. Vi kunne høre flyet flere gange og en enkelt gang fik et glimt af det mellem skyerne. Så pludselig da der var gået en ½ time kom det drønende ind ad landingsbanen. Efter en hurtig tankning var vi i luften og på vej til Island. vi fik at vide at vores fly til Kastrup var afgået og man vidste ikke hvordan vi kom videre da der kun blev fløjet på København 3 gange om ugen. Der var en chance for at vi kunne komme med et fly til Oslo men uden videre forbindelse til København. Nu viste det sig at et eller andet udvalg fra grønlandsministeriet var med samme fly og for deres skyld fortsatte flyet til København. Fra Kastrup fik vi Taxa til Odense. Hjemkomst kl. 3 om natten. Det var min første rejse til Grønland. Jeg har siden rejst flere gange frem og tilbage men aldrig med så mange forhindringer. Jeg lærte et grønlandsk ord som er værd at huske når man rejser i Grønland Imaq = måske.

Vi var hjemme i midten af september og jeg husker ikke præcist hvad der skete derefter. Arne og jeg var på farten rundt om i Jylland og Fyn men på et tidspunkt blev vi skilt. Jeg tror det var i november jeg kom med Otto Meyer til Lyngby storcenter med det store boreværk. Det var kun 14 dage. Jeg var sammen med Otto og Leo. Senere fik Otto et nyt boreværk og Leo blev formand ved det gamle og jeg kom med sammen med Mogens. Jeg husker ikke deres efternavne. Vi startede lige efter nytår på Svanemøllen station. Vi havde vogn og materiel på Svanemøllens kaserne. En del af arbejdet forgik på sporarealet hvor vi hele tiden skulle være opmærksom på togene. Senere var vi en tur i Næstved og så tilbage til Svanemøllen. Så blev det Irma i borgergade. alt sammen drejede sig om grundvandssænkninger mens byggeriet forgik. Samtidig kørte det store grundvandssækningsanlæg ved det nye rensningsanlæg ved sjællandsbroen på Amager. Det er den største og dyreste grundvandssænkning som nogensinde er blevet lavet. Langs Kajen var der lavet en spunsvæg og indenfor den blev der

tur. Stort opløb på kajen. Lidt efter løb alle mennesker om i fiskerihavnen og vi skulle selvfølgelig se hvad der nu skete. Det var en fiskekutter so var kommet ind med en lille hval på 6 tons på slæb. En meget begivenhedsrig søndag. I Sukkertoppen fik jeg brev fra Kisse som jeg levede sammen med at hun nu boede sammen med en anden og jeg var frit stillet. Jeg fandt senere ud af at hele denne tur til Grønland var hendes arrangement for at få mig af vejen. Vi rejste til Holsteinsborg i begyndelsen af august og ankom i snevejr. Sneen forsvandt hurtigt og vi havde det herligste sommervejr i hele august måned. Her traf jeg Antoinette igen og bestemte mig til at blive i Grønland. Jeg rejste hjem og fik ordnet både mine arbejdsmæssige og private forhold og kom til Jakobshavn i slutningen af september. Sådan sluttede min tid ved Fyens Brøndboring. En god tid rig på oplevelser.

Antoinette

Jeg mødte Antoinette første gang i 1973 i Jacobshavn. En lørdag aften da der som sædvanlig var fest i barakken. Jeg havde ikke nogen særlig tanke med dette møde tænkte det nok var en af de sædvanlige barakpiger. Der var nu alligevel noget særligt ved hende. Hun var mere velklædt end ellers og en smule reserveret. Hun fortalte at hun skulle rejse til Holsteinsborg dagen efter med "Disko". En uges tid senere mødte jeg hende igen på Hotel Jacobshavn. Det blev efterhånden til at vi var en del sammen skønt jeg havde fortalt hende at jeg skulle rejse hjem til Danmark og at jeg havde en pige i Danmark. Den sidste aften tog hun mig hjem til

hendes forældres lejlighed for at jeg skulle se hendes datter. Hun var for længst lagt i seng men Antoinette gik ind i et andet værelse for at hente hende. Da hun kom tilbage begyndte hun at le. Det var det forkerte barn hun havde taget. Hun fortalte senere at den nat var de 14 mennesker i lejligheden og at det ikke var usædvanligt. Dagen efter da vi skulle rejse kom hun ud i heliporten med pigen, Inaquanara iført en lille sælskindspels ved hånden. Havde hun ikke gjort det havde jeg nok kunnet glemme hende men nu var det sket. Jeg rejste hjem til et sandt helvede. Jeg havde forventet en vis støtte fra Kisse men hun var totalt negativ og året efter sendte hun mig til Grønland igen. Hendes søn Terge og jeg arbejdede på det tidspunkt på nogle undersøgelser i forbindelse med planerne om et atomkraftværk i Kalundborg fjord. En aften sagde hun til mig: "hvorfør tager du og Terge ikke til Grønland i år." "mener du det " "Ja det vil være en god ide og Terge får en oplevelse." Jeg meldte til kontoret at vi gerne ville afsted og senere blev jeg ringet op og fik rejsedatoen men Terge skulle ikke med. Jeg skulle ikke tænke på at få tøjet sendt afsted det havde Kisse gjort. Senere fandt jeg ud af at hun var

Antoinette har været her en tur i sommer. Hun kom til vores sommerfest som også blev fejret som min 70 års dag. Hun bor i København nu. Det var hygeligt at snakke med hende igen og genopfriske gamle minder. Det er 20 år siden vi var til en fest sammen. I år er det også 30 år siden vi mødtes første gang i "Texas" Indkvarteringen i Jacobshavn.

15/10 2001.

Samuel

Vi har fået en ny ven. Samuel fra Uganda. Han er sort som kul. 28 år og elev på Egmond højskolen i Hou. Han har fået et 4 måneders stipendium og skal lære syning og brug af pc. Linda traf ham i genbrugsen og inviterede ham til at besøge os. Han har nu været her 2 søndage og lader til at være en flink fyr. Jeg har problemer med at tale med ham men det kan Linda klare og hun oversætter det meste af det som jeg ikke forstår. Han har nogle problemer med computerne på skolen fordi de er sat op på dansk og han mangler forklaring på teksterne i dialogboksene og ikonerne. Første gang han var her forærede vi ham vores gamle fax. Den blev han vældig glad for. Nu må han så se om han kan bruge den i Uganda. Den virker fint men der er nogle streger på udskifterne. I går kom Alastair og Lili til aften og de kom vældig godt ud af det med ham. Om 14 dage skal han med Alastair til Ebeltoft og se solhybridbilen. (

Dale og Lisbeth.

Det var en dag i 97 vi første gang hilste på Lisbeth og Dale. De havde købt Niels Ebbes ejendom på Gyllingnæsvej om foråret. På det tidspunkt var ejendommen nærmest en ruin. ståtaget var nedslidt og blæst af. Dækket med presenninger som ikke lå hvor de skulle. Heldigvis var spærene tørre på grund af vinden havde haft frit spil. De gik i gang med at renovere hovedhuset. Udhuset var indrettet til beboelse og antageligt så der boede de med 3 børn. Det var trangt men det gik. I de forløbne 4 år har de fået lagt nyt stråtag og muret 2 skorstene. Bindingsværket er repareret med egetræ og uden anvendelse af søm og skruer. Det hele er tappet og dyvlet sammen. og nu er det et dejligt lille bindingsværkshus med stråtag. Dale arbejdede som kontrollant for EU. hans opgave var at tage rundt til landmændene og kontrollere om det de havde opgivet for at få støtte fra EU var rigtigt. Det var ikke noget som han brød sig om og efter en sygdomsperiode sagde han sin stilling op. Lisbeth arbejdede som designer og inden for IT. Nu da alt er på plads finder Lisbeth så ud af at hun vil prøve noget andet og begynder at komme sammen med en anden mand. Hun rejser ud i et sommerhus men det bliver for koldt og hun kommer hjem igen men insisterer på at hun vil fortsætte med sit forhold til den anden mand. Situationen er uholdbar men jeg ved i øjeblikket ikke hvad status er. Jeg håber for dem begge at det går i orden.

Jan. 2003.

Det er ikke gået i orden. Dale bor i huset og Lisbeth bor i Hasle. De skiftes til at have børnene 14 dage ad gangen men børnene går i skole i Gylling så Lisbeth skal køre dem frem og tilbage i den tid hun har dem. Det er vist ved at blive for meget for hende så nu er børnene det meste af tiden hos Dale. Vi kommer en del sammen med Dale og det sker at han ringer om vi kan tage os af pigerne fordi han kommer sent hjem fra arbejde.

Taxikørsel.

Jeg begyndte at køre taxi i Jacobshavn. I vinteren 74-75 da jeg gik og havde ikke rigtigt noget at lave. kom en af byens vognmænd Knud Jensen og spurgte om jeg ville hjælpe til med renovationen. Der var jeg med det meste af vinteren. hen på foråret fik jeg arbejde ved en

brederen en ploven fra Gyllingnæs så den var kørt fast. Jeg havde mistet radioforbindelsen så jeg gik ind på klostret og ringede hjem og fortalte hvordan situationen var og fik at vide at den anden bil med to chauffører sad fast et sted omkring Snærrild. Nå jeg kunne ikke blive på klostret men en af pigerne løb over på nåbogården og fik ordnet at jeg kunne overnatte der. Næste morgen var vejen ryddet og uvejret drevet over så jeg startede mod Odder. Lige før jeg kom til Ørting fik jeg et opkald. En tur fra Gyllingnæs. Mange tak!!!

19/01 2003

Kjeldsen.

I sidste uge havde jeg besøg af Egon Kjeldsen. Hans Far Marius var i min barndom svinerøgter på Gyllingnæs og vi kom en del hos dem. Hans mor Marie var østriger. Egon fik polio inden han begyndte i skolen og rejste til et skolehjem ovre ved København. Det første jeg husker om ham er at han havde en trehjulet cykel med to stænger som han trak den med. Efterhånden blev han lidt af et idol for os drenge. Trods det at han var lam i begge ben var han fænomenal til at klatre i træer. Han blev uddannet som skomager og gik senere på seminariet og blev skolelærer i Horsens.

Hans forældre flyttede til Ørting mose et par år efter at vi var flyttet derned og blev vores naboer. Noget af det første de gjorde var at tække huset og der var Egon med sammen med hans bror Kjeld. Det var imponerende at se ham kravle rundt oppe på taget og tække.

Marius blev senere vejmand i Ørting. Han havde stor betydning for mine forældre de sidste år.

Afslutning.

Det er mit liv i store træk. Der kunne nok være meget mere at fortælle om men jeg vil slutte nu.

Vi er nu på Sophielund på niende år. Hvor længe vi bliver her er ikke nemt at sige. Vi tager et år ad gangen. Et nyt forår er på vej med masser af arbejde. Jeg synes nu jeg har haft et godt liv med masser af oplevelser og spænding og jeg kan jo ikke gøre det om.

